

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

29 HAZİRAN 2020
.../.../2020

Sayı: 66745475-145.07-732877
Konu: Yeniden/Tekrar Kullanılabilir
Ambalajlar İçin Depozito Sistemi
Uygulamalarına İlişkin Usul ve
Esaslar

BAKANLIK MAKAMINA

31.12.2019 tarihli ve 30995 (4. Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik” ile 2872 sayılı Çevre Kanununun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünlerden poşetler için satış noktalarından, diğer ürünler için piyasaya sürenlerden/ithalatçılardan tahsil edilecek geri kazanım katılım paylarının belirlenmesine, beyan edilmesine, tahsilatına ve izlenmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş olup “Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünleri için ülkenin tamamında Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda depozito sistemi uygulayan, piyasaya süren/ithalatçıların depozitolu olarak piyasaya sürdükleri ürünleri için depozito uygulanan miktar açısından bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.” şeklinde düzenleme yapılmıştır. Aynı şekilde, depozito uygulamasına yönelik Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar haricinde gerçekleştirilen depozito uygulamalarının bu Yönetmelik hükümlerinden muafiyet oluşturmayacağı, iade işlemlerine ve mahsuplaşmaya konu edilemeyeceği de hükme bağlanmıştır.

Bu minvalde, yeniden/tekrar kullanılabilir boş ambalajların tüketicilerden/kullanıcılardan belirli bir sistem dâhilinde geri alınarak yeniden/tekrar kullanımının sağlanmasına yönelik olarak piyasaya süren işletmeler tarafından yürütülecek depozito/iade uygulamalarına ilişkin usul ve esasların Bakanlıkça belirlenmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede hazırlanan ve ekte sunulan “Yeniden/Tekrar Kullanılabilir Ambalajlar İçin Depozito Sistemi Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar”ın yürürlüğe konulması hususunu Olurlarınıza arz ederim.

Muhammet ECEL
Genel Müdür

Uygun görüşle arz ederim.

.../.../2020

Prof. Dr. Mehmet Emin BİRPINAR
Bakan Yardımcısı

OLUR
.../.../2020

Murat KURU
Bakan

Ek: Yeniden/Tekrar Kullanılabilir Ambalajlar İçin Depozito Sistemi Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar (11 Sayfa)

YENİDEN/TEKRAR KULLANILABİLİR AMBALAJLAR İÇİN DEPOZİTO SİSTEMİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Usul ve Esasların amacı; yeniden kullanılabilir ambalajlarla tüketici ve/veya kullanıcılara iletilen eşya ve/veya malzemelerin tüketimleri/kullanımları sonrasında oluşan ambalajların yeniden/tekrar kullanımlarının sağlanması amacıyla iade alınmasına yönelik depozito sisteminin kurulmasına ve sistemin uygulanmasına ilişkin idari ve teknik hususları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Usul ve Esaslar, ürünlerin piyasaya arzında kullanılan ve ek-1’inde örnekleri verilenler de dâhil sadece yeniden/tekrar kullanılabilir ambalajlara yönelik depozito uygulama esaslarını kapsar.

(2) İthal edilen ürünlerin yeniden/tekrar kullanılabilir ambalajlarına yönelik depozito uygulamaları bu Usul ve Esaslar kapsamındadır.

(3) Bu Usul ve Esasların ek-2’sinde örnekleri verilenler de dâhil taşıma/nakliye ekipmanlarının yeniden/tekrar kullanımına yönelik oluşturulan sistemlerin bu Usul ve Esaslara uygunluğu aranmaz. Ancak, Bakanlıkça bu ekipmanların tanımlanması dâhil izleme, kayıt ve takip altına alınmasına yönelik ayrıca işlem tesis edilebilir.

(4) İhraç edilen ürünlerin ambalajlarına yönelik depozito uygulamaları ile Bakanlıkça zorunlu depozito uygulamasına tabi tutulan ambalajlar bu Usul ve Esasların kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Usul ve Esaslar, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 3 üncü, 9 uncu, 18 inci, 20 nci, 26 ncı, ek-11 inci ve ek-12 nci maddeleri ile 2/4/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğine, 27/12/2017 tarihli ve 30283 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak 1/1/2018 tarihinde yürürlüğe giren Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğine ve 31/12/2019 tarihli ve 30995 (4.Mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak 1/1/2020 tarihinde yürürlüğe giren Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

a) Ambalaj: Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde tanımlanan ürünleri,

b) Ambalaj bileşenleri: Ambalajın elle veya basit fiziksel yollar ile ayrılabilen kısımlarını,

c) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,

ç) Bayi: Piyasaya sürenlere ait ambalajlı ürünleri piyasaya sürenler adına satış noktaları ve özel pazarlama alanları dahil tüketicilere/kullanıcılara dağıtımını ve/veya tedarik edilmesini sağlayan gerçek/tüzel kişilikleri,

d) Bildirim: Kanunun ek-1 sayılı listesindeki ambalajlara ilişkin Bakanlıkça belirlenen bilgi ve belgelerin Bakanlığa sunulmasını,

e) Bilgi sistemi: Bu Usul ve Esaslar kapsamındaki depozito uygulamalarına ilişkin bildirimlerin gerçekleştirileceği ve depozito uygulama planlarının sunulacağı Bakanlıkça hazırlanan Ambalaj Bilgi Sistemi ve depozito uygulamalarına yönelik hazırlanacak diğer bilgi sistemlerini,

f) Depozito bedeli: Ürün bedelinden ayrı olarak ambalaja yönelik belirlenmiş iade/teslim bedelini,

g) Depozito uygulama planı: Kurulacak depozito sisteminin işleyişine yönelik idari, mali ve teknik hususlar ile izleme ve kontrol çalışmalarını içerecek şekilde hazırlanan uygulama planını,

ğ) Depozito sistemi: Belirli bir teminat alınarak piyasaya sürülen ürünlerin tüketimleri/kullanımları sonrasında ambalajlarının iade alınarak teminatlarının geri ödenmesine dayalı sistemi,

h) Geri kazanım katılım payı: Kanunun ek-11 inci maddesi gereğince Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ambalajlar için piyasaya sürenlerden/ithalatçılardan alınacak tutarı,

ı) İl müdürlüğü: Çevre ve şehircilik il müdürlüklerini,

i) Kanun: 2872 Sayılı Çevre Kanununu,

j) Özel pazarlama: Ambalajlı ürünlerin; otel, restoran, kafeterya, sanayi tesisleri ile kara, hava ve deniz taşıtlarında ve sergiler, toplantılar, festivaller gibi alanlarda bedelli ve/veya bedelsiz olarak doğrudan tüketime/kullanıma sunulmasını,

k) Piyasaya arz: Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (gg) bendinde tanımlanan faaliyeti,

l) Piyasaya süren: Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğğ) bendinde tanımlanan gerçek ve/veya tüzel kişiyi,

m) Satış noktası: Toptan ve/veya perakende olarak ambalajlı ürün teslimi yapan mağaza, market ve benzeri satış yerlerini,

n) Taşıma/nakliye ambalajı: Belirli sayıda satış ambalajlarının veya grup ambalajların taşıma ve depolama işlemlerini kolaylaştırmak ve bu işlemler sırasında zarar görmesini önlemek amacıyla kullanılanlar da dahil olmak üzere karayolu, demiryolu, deniz yolu ve havayolu taşımasında kullanılan konteynerler gibi ekipmanlar hariç sadece eşya ve/veya malzemelerin taşımacılığında kullanılan ambalajları,

o) Taşıma/nakliye ekipmanı: Herhangi bir ürünün taşımacılığında aynı amaçlı kullanımı sabit ve sürekli olan, piyasaya arz edilen ürün ile birlikte piyasaya arz işlemine konu edilmeyen karayolu, demiryolu, deniz yolu ve havayolu taşımasında kullanılan konteynerler de dâhil tüm ekipmanları,

ö) Tek kullanımlık ambalaj: Kullanımı sonrasında yeniden/tekrar aynı amaçla kullanımı uygun olmayan ambalajları,

p) Teminat bedeli: Depozito uygulama planı kapsamında kurulan sistemin sürekliliğini sağlama maliyetine eşdeğer karşılıktaki mali kaynağı,

r) Ürün: Yeniden/tekrar kullanılabilir ambalajlarla tüketici ve/veya kullanıcılara iletilen

her türlü eşya ve/veya malzemeyi,

s) Yeniden/tekrar kullanım: 2/4/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (öö) bendinde tanımlanan işlemleri,

ş) Yeniden/tekrar kullanılabilir ambalaj: Ürünlerin kullanımları için gerekli olan ve ürünlerin tüketilmesi/kullanılması sonrasında geri alınarak yeniden/tekrar aynı amaçla kullanılmak üzere piyasaya arz edilen, yeniden/tekrar kullanıma uygun olan ambalajları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlkeler, Görev, Yetki ve Yükümlülükler

Genel ilkeler

MADDE 5 – (1) Ürünlerini depozitolu ambalajlar ile piyasaya arz edecek piyasaya sürenlerin, uygulamaya başlamadan önce bu Usul ve Esasların gerekliliklerini sağlayacak şekilde depozito sistemini kurmaları, depozito uygulama plânını Bakanlığa sunmaları, onay almaları ve kurmuş oldukları bu sistem çerçevesinde depozito uygulamalarını gerçekleştirmeleri esastır.

(2) Depozito uygulamasında yer alan piyasaya sürenler ve satış noktaları ile depolama, dağıtım ve özel pazarlama faaliyeti gösteren yerler tarafından bu Usul ve Esaslardaki hükümlere uyulması ve Bakanlıkça talep edilmesi halinde uygulamalara ilişkin bildirimlerin Bilgi Sistemi üzerinden yapılması zorunludur.

(3) Depozitolu olarak piyasaya arz edilen ambalajların, piyasaya arz edildiği şekliyle, ambalaja bütünleşik olan tüm bileşenleri (kapak, etiket, vb.) ile birlikte iade edilmesi ve iade alınması esas olup bu ambalajlara bütünleşik bileşenlerin eksik olması, bu ambalajların iade edilmesine/alınmasına ve sistemin işleyişine engel teşkil etmez.

(4) Depozito sistemi kapsamında toplanan ve yeniden/tekrar kullanıma uygun olmayan ambalajların geri kazanım amacı ile çevre lisanslı atık işleme tesislerine gönderilmesinin sağlanması esastır. Temiz ve istenen kalitede malzemelere geri dönüşümlerinin sağlanabilmesi için bu ambalajların iade alınmasında, biriktirilmesinde, toplanmasında, taşınmasında ve atık olarak işlenmesi faaliyetlerinde bulunan tüm taraflarca kirlilik ve kontaminasyonu engellemeye yönelik gerekli tedbirler alınır.

(5) Bu Usul ve Esaslar kapsamında depozito uygulamasına tabi tutulan ambalajlara ilişkin depozito bedelleri kâr amacı güdülmeksizin; bu ambalajları depozito bedeli ödeyerek alanlar için bir alacak, depozitolu ambalajı depozito bedeli tahsil ederek verenler için ise borç niteliği taşır.

(6) Piyasaya sürenler tarafından, depozito uygulamaları kapsamında tahsil edilen ve geri ödemesi yapılan depozito bedellerine ilişkin mali kayıtların tutulması zorunludur.

(7) Piyasaya sürenlerce, iade edilmeyen depozitolu ambalajlara ait depozito bedellerinden oluşabilecek kâr niteliğindeki gelirin yönetiminin çevre mevzuatı hükümleri kapsamında gerçekleştirilmesi esastır.

(8) Depozito sisteminde yer alan tüm taraflar, uygulamanın her aşamasında çevre ve insan sağlığını koruyacak gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(9) Tehlikeli maddeler içeren ambalajların yeniden/tekrar kullanılmak amacı ile geri alınmasına imkân sağlamak üzere depozito sisteminin kurulması durumunda, iade alınan söz

konusu ambalajların toplanması, taşınması ve yönetiminde ilgili diğer mevzuat doğrultusundaki yükümlülükler uylması esastır.

(10) Depozito uygulamaları kapsamında toplanan yeniden/tekrar kullanılabilir ambalajların yeniden/tekrar kullanılmasına yönelik işlemler için ilgili mevzuat uyarınca alınması öngörülen izin ve/veya lisansların alınması zorunludur.

(11) Tüketicilerce/kullanıcılarca iade edilen depozitolu ambalajların, aynı mahiyette yeni bir depozitolu ambalajlı ürün ile takas edilmesi depozito ücretinin iade edilmesi ile aynı kabul edilir. Piyasaya süren işletmelerin bu Usul ve Esaslara atıfla yapılan sözleşme ile yetkilendirmiş olduğu bayileri üzerinden yapılan ve depozitolu ambalajların geri verilmesinin sabit ve sürekli olduğu toptan satış işlemlerinde; ürün içermeyen boş ambalajlar yerine aynı cins ve mahiyette ambalajın ürün ile birlikte verilmesinde de aynı hüküm geçerlidir. Piyasaya süren işletmelerin bayileri ve/veya özel pazarlama alanları ile yaptıkları sözleşmeler ile yönettikleri depozitolu ambalajlar için bayilerin ve/veya özel pazarlama alanlarının bu ambalajlar için nihai tüketici/kullanıcılara sunumuna yönelik olarak ayrıca bir düzenleme yapmalarına gerek yoktur.

(12) Bayiler ve/veya özel pazarlama alanları vasıtasıyla kullanıma/tüketime sunulan ürünler için tüketicilere/kullanıcılara boş ambalajların iade edilebilmesine yönelik imkân tanıyan düzenlemelerin yapılması zorunludur.

(13) Yeniden/tekrar kullanılabilir ambalajların, piyasaya süren işletmelerin stok/demirbaş kayıtlarında gösterilmek sureti ile özel pazarlama alanlarında piyasaya arz edilip sonrasında tekrar kullanılmak üzere geri alınması işlemleri depozito sistemi kapsamında değerlendirilir. Özel pazarlama alanlarına yapılan bu teslimler, ürünlere ait taşıma ve teslim belgelerinde ayrıca gösterilir.

(14) Piyasaya sürülen ancak mülkiyetine sahip olunmayan ambalajlara yönelik uygulamalarda; depozito sistemini uygulama sorumluluğu bu ambalajları mülkiyetinde bulunduranlara aittir. Sahip olduğu yeniden/tekrar kullanılabilir ambalajları kiralama ve/veya farklı ekonomik araçlar ile geçici/şartlı olarak kullandıranlar da piyasaya süren sorumluluğu taşırlar.

(15) Bu Usul ve Esaslar çerçevesinde hazırlanan ve Bakanlıkça uygun bulunan plânlar kapsamında depozito sistemini uygulayan piyasaya sürenlerin depozitolu olarak piyasaya sürdüğü ambalajlardan Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik kapsamında geri kazanım katılım payı tahsil edilmez. Bakanlıkça plâni uygun bulunmadan gerçekleştirilen depozito uygulamaları kapsamında yer alan yeniden/tekrar kullanılabilir ambalajlar ile depozito sistemi dâhilinde toplanamayan ambalajlar geri kazanım katılım payı uygulamasına tabi tutulur.

(16) Piyasaya sürenlerce hazırlanan depozito uygulama plânlarının içeriğinden ve uygulamalarından piyasaya sürenler sorumludur.

(17) Satış noktalarında yeniden/tekrar kullanılabilir nitelikteki depozitolu ambalajlı ürünlerin toptan ve/veya perakende satışlarının yapılabilmesi için piyasaya sürenlerce bu ambalajların satış noktasında tüketicilerden/kullanıcılardan iade alınmasına yönelik sistemin kurulmuş olması zorunludur.

(18) Satış noktalarında, depozito uygulamasına tabi ambalajlı ürünlerin satışında depozito bedellerinin satış belgelerinde gösterilmesi zorunludur. Depozito bedelleri katma değer vergisi dâhil olarak belirlenir ve ilgili belgelerde gösterilir.

Bakanlığın görev ve yetkileri

MADDE 6 – (1) Bakanlık;

- a) Depozito uygulamalarına ilişkin strateji ve politikaları belirlemekle,
 - b) Depozito uygulamaları kapsamında yapılacak bildirimler için Bilgi Sistemi altyapısını hazırlamakla ve kullanıma sunmakla,
 - c) Depozito uygulama planının Bilgi Sistemi üzerinden hazırlanmasına ve planın uygulanmasına ilişkin kılavuzlar hazırlamakla,
 - ç) Depozito sistemi uygulayacak olan piyasaya sürenlerin Bilgi Sistemi üzerinden sunacakları depozito uygulama planlarını bu Usul ve Esaslar kapsamında incelemek ve uygunluğunu değerlendirmekle,
 - d) Depozito uygulamalarına ilişkin çalışmaları ve göstergeleri izlemekle, kontrol etmekle ve yayımlamakla,
 - e) Depozito uygulamalarının daha etkin olarak yürütülmesi ve verimliliğinin artırılmasına yönelik tedbirleri almakla ve uygulamakla,
 - f) Bu Usul ve Esasların uygulanmasına yönelik iş birliğini ve koordinasyonu sağlamakla ve gerekli idari tedbirleri almakla,
 - g) Bu Usul ve Esaslar ile getirilen düzenlemeler doğrultusunda yapılacak izleme, kontrol ve/veya denetim faaliyetlerini gerçekleştirmekle,
 - ğ) Gerekli görülen durumlarda depozito bedellerinin belirlenmesine ve bu bedellerin yönetilmesine ilişkin kıstaslar dâhil olmak üzere bu sisteme özgü alternatif ekonomik araçları belirlemekle,
 - h) Depozitolu ambalajların tasarım ve üretimine yönelik ambalajların işaretlenmesi ve etiketlenmesi dâhil depozito uygulamaları özelinde kriterler belirlemekle, görevli ve yetkilidir.
- (2) Bakanlık, gerekli gördüğü durumlarda birinci fıkrada belirtilen yetkilerini il müdürlüklerine devredebilir.

İl müdürlüklerinin görev ve yetkileri

MADDE 7 – (1) İl müdürlükleri;

- a) Depozito sistemi kapsamında yer alan tarafların bilgi sistemine kayıtlarını yapmakla,
- b) Bilgi Sistemi üzerinden sunulan ve uygun bulunan depozito uygulama planlarını bu Usul ve Esaslar kapsamında incelemek ve değerlendirmekle,
- c) Depozito uygulamasında yer alan tarafların bildirim yükümlülüklerini, yapılan bildirimlerini, plâna esas faaliyetlerini izlemekle, kontrol etmekle, denetlemekle, değerlendirmekle ve tespit edilen uygunsuzlukları Bakanlığa iletmekle,
- ç) Depozito uygulama plânı kapsamında birden fazla ilde üretim/dolum tesisi bulunan piyasaya sürenlerin sunmuş oldukları plân ve bu plâna istinaden gerçekleştirilen faaliyetleri için ilgili diğer il müdürlükleri ile koordineli bir şekilde çalışmakla, görevli ve yetkilidir.

Piyasaya sürenlerin yükümlülükleri

MADDE 8 - (1) Piyasaya sürenler;

a) Çevre mevzuatı ile ambalajlar ve ambalajlı ürünlere getirilen düzenlemelerden doğan yükümlülükleri saklı kalmak koşulu ile depozito uygulamalarına ilişkin olarak her ambalaj cinsi (cam, kâğıt karton, plastik, metal, ahşap, kompozit) için ayrı olacak şekilde depozito uygulama planlarını Bilgi Sistemi üzerinden hazırlamak ve sunmakla,

b) Depozito uygulamalarında bu Usul ve Esaslar kapsamında belirtilen düzenlemelere uymakla,

c) Depozito uygulamasına başlamadan önce, uygulayacakları depozito sisteminin öngörülen mali boyutunu ve bu doğrultuda belirlenen teminatı depozito uygulama planında göstermekle,

ç) Hazırlamış olduğu depozito uygulama planının Bakanlıkça uygun bulunması halinde uygulamaya başlamakla ve uygulamayı plan çerçevesinde sürdürmekle, uygulama sürecinde öngörülen değişiklikler için hazırlanacak revize plânı bilgi sistemi üzerinden güncelleyerek yeniden Bakanlığa sunmakla,

d) Depozitolu olarak piyasaya sürülen ambalajların geri alınmasına yönelik kabul kriterleri de dâhil tüm süreci depozito uygulama planında göstermekle ve bu kriterler hakkında ilgili tarafları bilgilendirmekle,

e) Depozito uygulaması dâhilinde piyasaya arz ettiği her ambalaj cinsinin ayrı ayrı geri toplanmasını sağlayacak şekilde bir sistem kurmakla, bu sistemin sürdürülebilirliğini sağlamakla ve geliştirmeye yönelik gerekli çalışmaları yapmakla,

f) Depozitolu ambalajların piyasaya arzı aşamasında kullanılan nakliye ambalajlarının da (ikincil ve üçüncül ambalajlar) depozito uygulamasına tabi tutulması durumunda bu ambalajlar için de ambalaj cinsi özelinde depozito uygulama planı hazırlamakla,

g) Bilgi Sistemi üzerinden depozito uygulamasına ilişkin olarak Bakanlıkça belirlenen gerekli bildirimleri yapmakla, bu bilgilere esas belgeleri yüklemekle ve söz konusu belgelerin asıllarını en az beş yıl süre ile muhafaza etmekle,

ğ) Depozito sistemi dahilindeki ambalajlarının yeniden/tekrar kullanımına ilişkin kıstasları belirlemekle, bu kıstaslara haiz olmayan ve yeniden/tekrar kullanılmayarak atık olarak ayrılan ambalajların bu Usul ve Esaslara ve ilgili mevzuatına uygun şekilde yönetimini sağlamakla,

h) Her yıl, bir önceki yıl gerçekleştirdiği depozito uygulamalarına ilişkin faaliyet raporunu hazırlamak ve bu raporu aynı yılın haziran ayının sonuna kadar Bakanlığa sunmakla,

ı) Bakanlıkça gerekli görülerek talep edilmesi halinde; depozito uygulama faaliyetlerini bağımsız denetim kuruluşlarına inceletmekle, rapor hazırlatmakla ve bu raporu Bakanlığın talep tarihinden itibaren en geç 3 ay içerisinde Bakanlığa sunmakla,
yükümlüdür.

(2) Piyasaya sürenlerin, depozito uygulamasına tabi tutulan ambalajlar için geri kazanım katılım payına yönelik işlemlerini Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen esaslar doğrultusunda gerçekleştirmeleri zorunludur.

Satış noktalarının yükümlülükleri

MADDE 9 – (1) Satış noktaları, Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ve Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik kapsamında olan yükümlülükleri saklı kalmak koşuluyla;

a) Satışını gerçekleştirdiği ürünün depozitolu ambalajı için piyasaya sürenin belirlediği depozito sistemine katılım sağlamak ve depozito bedelini uygulamakla,

b) Depozitolu olarak satmış olduğu ambalajlı ürünlerin boş ambalajlarının iade alınmasına yönelik piyasaya sürenlerle koordineli bir şekilde çalışmakla, bu ambalajları iade almakla ve depozito bedelini ambalajı iade edene ödemekle,

c) Depozito uygulamasına tabi olan ambalajlı ürünlerin depozito bedellerini satış belgelerinde göstermekle, iade alınan depozitolu ambalajlar için de geri alım belgelerini hazırlamakla,

ç) Yeniden/tekrar kullanılabilir depozitolu ambalajların satış noktasından iade alınmasına yönelik sistemi kurmamış piyasaya sürenlerin yeniden/tekrar kullanılabilir ambalajlı ürünlerini satmamakla,

d) İade aldığı depozitolu ambalajların biriktirilmesi ve depolanmasında görüntü, gürültü, koku, sızıntı gibi çevre kirliliğine sebebiyet verebilecek unsurların oluşmasını engelleyecek gerekli önlemleri almakla,

yükümlüdür.

(2) Bu Usul ve Esaslar kapsamında depozito uygulamasına tabi tutulmuş ambalajlı ürünü satan satış noktaları, depozitolu ambalajın iade alınması yükümlülüğünü piyasaya sürenlerce oluşturulacak birimler haricindeki kişi ve/veya kuruluşlara devredemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ambalajlar İçin Depozito Uygulaması ve Mali Hususlar

Depozito uygulaması

MADDE 10 – (1) Piyasaya sürenlerin depozito sistemi kapsamındaki faaliyetleri bu Usul ve Esaslar çerçevesinde Bilgi Sistemi üzerinden hazırlanan ve Bakanlıkça uygun bulunan depozito uygulama planı kapsamında gerçekleştirilir.

(2) Piyasaya sürenlerce ülkenin sadece belirli bölgelerinde piyasaya arz edilen depozitolu ambalajların iade alınmasına yönelik kurulacak depozito sisteminin, bu ambalajlı ürünlerin teslim edildiği, tüketicilere/kullanıcılara sunulduğu yerler ile sınırlı olacak şekilde kurulması yeterlidir.

(3) Bakanlık uygun görüşü alınmak suretiyle farklı piyasaya sürenler tarafından ortak bir depozito sistemi kurulabilir. Bakanlıkça bu sisteme onay verilmesi halinde tüm tarafları kapsayacak şekilde ortak bir depozito uygulama planı hazırlanarak Bilgi Sistemi üzerinden sunulur. Bu plânın içeriğinden ve uygulanmasından plâna paydaş olan tüm piyasaya sürenler müteselsilen sorumludur.

(4) Depozito uygulamasına tabi olarak piyasaya sürülmüş ambalajların iade alınmasında piyasaya sürenler ve bu ambalajlı ürünlerin satışının yapıldığı satış noktaları ile özel pazarlama alanları müteselsilen sorumludur.

(5) Depozito uygulamalarına ilişkin bilgi paylaşımları Bakanlıkça hazırlanan Bilgi Sistemi üzerinden yönetilir.

(6) Depozito uygulaması kapsamında piyasaya sürülen ve iade alınan ambalajların kayıtları Bilgi Sisteminde yer alan format kapsamında piyasaya sürenler tarafından tutulur, bilgi ve belgeler sistem üzerinden bildirilir.

(7) Depozito uygulaması kapsamında toplanan ambalajların piyasaya sürenlerce yeniden/tekrar kullanım sürecinden çıkartılması durumunda bu ambalajlar atık olarak değerlendirilir ve ilgili mevzuatına uygun şekilde yönetimi sağlanır.

(8) Piyasaya sürenler tarafından depozito kapsamında toplanan ambalajlar için Bilgi Sisteminde tanımlı belge suretleri kullanılır.

Taşıma/nakliye ambalajları haricindeki ambalajlar için özel hükümler

MADDE 11 – (1) Taşıma/nakliye ambalajları hariç olmak üzere ambalajlara uygulanacak depozito sisteminde bu Usul ve Esasların 10 uncu maddesinde yer alan hükümlere ilave olarak aşağıdaki şartlar sağlanır;

a) Piyasa sürenlerce depozito sistemine tabi tutulan ambalajların üzerinde veya etiketlerinde açıkça görünür, okunaklı ve kolay silinmeyen/bozulmayan “Depozitoludur” ibaresi bulundurulur.

b) Depozitolu olarak piyasaya arz edilen ambalajlarda piyasaya süren tarafından bu sisteme özgü ulusal EAN –GTIN kodu kullanılır.

c) Piyasaya sürenler, satış noktalarında, bayilerinde ve/veya özel pazarlama alanlarında satışa sundukları depozitolu ambalajların buralarda tüketici/kullanıcılardan iade alınmasını sağlayacak sistemi kurarlar ve bu sistemin sürdürülebilirliğini sağlarlar.

ç) Depozito sistemine dahil edilen yeniden/tekrar kullanılabilir ambalajlar için alınacak ambalaj depozito bedeli satış/teslim belgelerinde ayrı olarak gösterilir.

d) Ambalajlara uygulanacak olan depozito bedeli ürün fiyatından ayrı gösterilmek kaydı ile ambalajlı ürünün satış/teslim belgesinde gösterilir. Ambalajların iade aşamasında da aynı süreç tekrar edilir.

e) Piyasaya sürenler depozito sistemi kapsamında piyasaya arz etmiş olduğu depozitolu ambalajlardan kendisine iade edilenler için tahsil ettiği depozito bedelini ambalajı iade edene geri öder veya aynı mahiyette yeni bir ambalajlı ürün ile takas işlemine konu edebilir.

f) Satış noktaları ve bayiler tarafından tüketicilere ve/veya kullanıcılara yapılan satışlarda ambalajın depozito bedeli tüketicilere ve/veya kullanıcılara satış belgelerinde gösterilmek sureti ile yansıtılır. Ancak, özel pazarlama alanlarında tüketicilere ve/veya kullanıcılara yapılan teslim/satış/devirlerde tüketicilere ve/veya kullanıcılara depozito bedeli yansıtılması şartı aranmaz.

g) Satış noktalarınca ve bayilerce iade alınan depozitolu boş ambalajların piyasaya sürenler tarafından kurulacak sistem ile satış noktalarından/bayilerden toplanması sağlanır.

ğ) Satış noktaları ve bayiler tarafından iade alınmış depozitolu ambalajların yönetimine yönelik idari ve mali yükümlülükler piyasaya sürenlerin sorumluluğu ve teminatı altındadır.

h) Depozito uygulamasına tabi tutulmuş bir ambalajın üzerinde veya etiketinde “Depozitoludur” ifadesi bulunmuyor ve/veya silinmiş yırtılmış ise, bu ambalajlar için bu Usul ve Esaslar kapsamında depozito bedeli uygulanması veya iadesi gerçekleştirilmez.

(2) Satış noktaları ve bayilerde depozitolu ambalajlarda satışa sunulan ürünlerin tüketiciler/kullanıcılar tarafından satın alınması esnasında uygulanacak olan depozito bedelleri depozito uygulama plânı kapsamında gösterilir. Satış noktaları haricinde tüketiciye/kullanıcıya sunulan yeniden/tekrar kullanılabilir ambalajlı ürünlere uygulanacak depozito bedelleri için bu zorunluluk aranmaz. Bakanlık gerek görmesi halinde bu fıkraya yönelik ayrıca düzenleme yapabilir.

(3) Depozito uygulaması sürecinde oluşacak maliyetler ile depozito ücretleri birbirleri ile ilişkilendirilemez.

(4) Depozito uygulama sürecinde iade edilmeyerek piyasaya sürenlerde kalan depozito ücretleri ve bu ücretlerin kullanımına ilişkin hususların kayıtları piyasaya sürenlerce tutulur ve Bakanlıkça talep edilmesi halinde ayrıca raporlanır.

(5) Depozito bedellerinin muhasebeleştirilmesine ilişkin hususlar bu Usul ve Esasların kapsamı dışındadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Depozito Uygulama Planı, Bildirimler ve Raporlamalar

Plan, bildirim ve raporlamalar

MADDE 13– (1) Bilgi Sistemi üzerinden;

- a) Piyasaya sürenler tarafından hazırlanan/güncellenen depozito uygulama plânları,
- b) Piyasaya sürenler tarafından depozito uygulama planları kapsamında yapılacak bildirimler,
- c) Satış noktaları, bayiler, özel pazarlama alanları dâhil depozito uygulamasında yer alanlardan Bakanlıkça gerekli görülenler tarafından yapılacak bildirimler,
- ç) Depozito uygulamalarına ilişkin bilgi, belge ve raporlar, sunulur.

(2) Bilgi Sisteminde yapılacak bildirimlerde ve hazırlanan plânlara ilişkin yapılacak iş ve işlem süreçlerinde bilgi sisteminde yer alan kılavuzlar dikkate alınır.

(3) Bakanlıkça gerekli görülmesi durumunda, taşıma/nakliye ekipmanlarına yönelik olarak istenecek bilgi ve belgelere ilişkin ayrıca düzenleme yapılabilir.

İzleme, kontrol ve denetim işlemleri

MADDE 14 – (1) Bu Usul ve Esaslar ile getirilen düzenlemeler doğrultusunda yapılacak izleme, kontrol ve/veya denetim faaliyetleri Bakanlık ve/veya il müdürlüklerince gerçekleştirilir.

(2) İlgililer, Bakanlığın ve/veya il müdürlüğünün isteyecekleri bilgi ve belgeleri vermek, denetim esnasında her türlü kolaylığı göstermek zorundadır.

(3) Bakanlık, gerek görülmesi halinde izleme, kontrol ve/veya denetim faaliyetlerine ilişkin yetki düzenlemesinde bulunabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yaptırımlar

Yaptırımlar

MADDE 15 – (1) Bu Usul ve Esasların hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında Kanun'da öngörülen müeyyideler uygulanır. Kanunda yazılı fiiller hakkında verilecek idari nitelikteki yaptırımlar, bu fiiller için diğer Kanunlarda yazılı yaptırımların uygulanmasına engel teşkil etmez.

(2) Depozito uygulaması dâhilinde piyasaya arz edilen ambalajların geri toplanamayan miktarları için geri kazanım katılım payı uygulamaları esas alınır.

(3) Bu maddeye istinaden uygulanacak geri kazanım katılım payının belirlenmesi, beyan ve ödeme işlemleri Bakanlık tarafından belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda gerçekleştirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Mevcut Depozito Uygulamaları

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 2019 yılında piyasaya sürdüğü yeniden/tekrar kullanılabilir ambalajlar için Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği uyarınca depozito sistemini uygulayan ve uygulamalarını aynı kapsam ve içerik ile 2020 yılında da devam ettirmekte olan işletmeler, bu Usul ve Esaslara uygun olarak hazırlayacakları planları Bilgi Sistemi üzerinden Bakanlığa sunarlar. Bahse konu planlar Bakanlıkça bu Usul ve Esaslar çerçevesinde Bilgi Sisteminde yer alan format dâhilinde incelenir. Uygun bulunan planlar, mevcut depozito uygulamalarının devamı niteliğinde kabul edilerek uygulama başlangıç tarihleri 1/1/2020 olarak belirlenir.

(2) Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinde geri kazanım/geri dönüşüm hedeflerine tabi tutulmayan yeniden/tekrar kullanılabilir ambalajlar (madeni yağ, boya, solvent, mürekkep, doğal ve sınai/endüstriyel gazlar gibi kimyasal ürünlerin ambalajları gibi) için Tanker Temizleme Tesisleri Tebliği uyarınca alınan izinler ve/veya Bakanlıktan alınan yazılı görüş ve onaylar doğrultusunda 2019 yılında piyasaya sürdüğü söz konusu ürünlerin ambalajları için depozito sistemi uyguladığını belgeleyen ve bu uygulamalarını süreklilik arz edecek şekilde aynı kapsam ve içerik ile 2020 yılında da devam ettirmekte olan işletmeler için de bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususlar doğrultusunda işlem tesis edilir.

(3) Mevcut depozito uygulamalarının devamı niteliğinde kabul edilen uygulamalar, bu Usul ve Esaslar kapsamında izleme, inceleme ve değerlendirme kriterlerine tabi olup 2019 yılında gerçekleştirilen depozito çalışmalarına ilişkin bildirimler bu Usul ve Esasların yayımlanarak yürürlüğe girmesinden itibaren 3 ay içerisinde bu Usul ve Esaslara uygun şekilde gerçekleştirilir.

(4) Bakanlık tarafından mevcut depozito uygulamalarının devamı niteliğinde kabul edilerek uygun bulunan planlar üzerinde il müdürlüklerince yapılacak inceleme ve değerlendirmelerde; depozito uygulamaları ile ilgili tespit edilen olumsuzluklar sebebiyle Bakanlık uygunluk değerlendirmesini iptal etmeye yetkilidir.

(5) Mevcut depozito uygulamalarının devamı niteliğinde kabul edilen uygulamaları

gerçekleştirenlerden, bu Usul ve Esaslar ile getirilen düzenlemelere 31/12/2020 tarihi sonuna kadar uyum sağlayamayanlar ile bu maddenin dördüncü fıkrası kapsamında uygunluk değerlendirmesi iptal edilenler için 1/1/2020 tarihi esas alınarak depozitolu olarak piyasaya sürülen ambalajları için geri kazanım katılım payı uygulamaları esas alınır.

(6) Mevcut depozito uygulamalarının kapsamının ambalaj cinsi çerçevesinde genişletilmesine yönelik işlemler bu madde kapsamında değerlendirilmez.

Yetki

MADDE 16 – (1) Bu Usul ve Esasların uygulanması sırasında doğacak tereddütleri gidermeye ve ilave idari düzenlemelerde bulunmaya Bakanlık yetkilidir.

(2) Depozito uygulamasına tabi tutulan ambalajlara yönelik geri kazanım katılım payı uygulamalarında; beyannamelerin verilmesine ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye, Bakanlığın görüşünü alarak Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Usul ve Esasların, 5 inci maddesi on sekizinci fıkrası, 8 inci maddesi birinci fıkrasının (c) bendi, 9 uncu maddesi birinci fıkrasının (c) bendi ile 11 inci maddesi birinci fıkrasının (a), (b), (ç), (d), (f) ve (h) bendi 1/1/2021 tarihinde, diğer maddeleri yayım tarihi itibarıyla yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Usul ve Esas hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

EK-1

Yeniden Kullanılabilir Ambalajlara Yönelik Örnekler

- İçecek Damacaneleri (5 lt üzeri)
- Gaz ve Kimyasal Tüpleri
- Taşıma/nakliye ambalajı tanımına giren paletler, kasalar, sepetler ve benzeri ambalajlar
- İçecek Fıçı ve Bidonları
- Tank, Konteyner, İzo Konteyner, Varil, Bidon ve benzeri kapları (5 m³'e kadar)
- İçecek ambalajları (5 lt ve altı olmak üzere her türlü şişe ve kutuları)

EK-2

Taşıma/Nakliye Ekipmanlarına Yönelik Örnekler

- Ürüne özel tasarlanmış kutular/kaplar/paletler (sabit aksesuarları ile birlikte)
- Tank, Konteyner, İzo Konteyner, Varil, Bidon ve benzeri kapları (5 m³ üzeri)
- Nakliye Konteynerleri, (5 m³'den büyük)
- Tanker tipi araçlar, tankerler
- Nakliye araçlarında kullanılan sabit taşımacılık ekipman ve aksesuarları

